

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ  
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ І МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший-проректор

 Дмитро БАБЕНКО  
«03» 07 2023 р.

Гарант освітньої програми

 Володимир КРАЙНІЙ  
«16» 06 2023 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Моделі економічної динаміки»**

Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Спеціальність	122 «Комп'ютерні науки»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Комп'ютерні науки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Освітній ступінь	«бакалавр»
Семестр	8
Форма здобуття освіти	денна
Викладачі	Крайній Володимир Олексійович, кандидат економічних наук email: <a href="mailto:kravol53@gmail.com">kravol53@gmail.com</a>

Розглянуто на засіданні кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій.  
Протокол № 1 від 31.08.2023 року.

Завідувач кафедри



Світлана ТИЩЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол № 1 від 01.09.2023 року.

Голова науково-методичної комісії



Ганна ТАБАЦКОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту

Протокол № 1 від 14.09.2023 року.

Голова вченої ради



Олена ШЕБАНІНА

Миколаїв  
2023

<b>1. Призначення навчальної дисципліни</b>	<p>Дисципліни «Моделі економічної динаміки» передбачає вивчення в систематизованій формі та активне засвоєння здобувачами вищої освіти основних методів побудови та аналізу математичних моделей динаміки розвитку економічних процесів.</p> <p>У результаті вивчення курсу здобувачі повинні оволодіти теоретичними знаннями та інструментарієм моделювання динамічних економічних процесів; набути навичок постановки і самостійного розв'язання задач аналізу, прогнозування, прийняття рішень та управління ризиком з використанням моделей економічної динаміки.</p>
<b>2. Мета навчальної дисципліни</b>	<p>Метою вивчення курсу є формування системи теоретичних знань і практичних навичок побудови та аналізу математичних моделей динаміки розвитку економічних процесів.</p>
<b>3. Компетентності</b>	<p><b>Інтегральна компетентність:</b></p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b>Загальні компетентності:</b></p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p><b>Спеціальні (фахові) компетентності:</b></p> <p>СК 1. Здатність до математичного формулювання та досліджування неперервних та дискретних математичних моделей, обґрунтування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач у галузі комп'ютерних наук, аналізу та інтерпретування</p> <p>СК 2. Здатність до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування методів обчислювального інтелекту, зокрема статистичної, нейромережової та нечіткої обробки даних, методів машинного навчання та генетичного програмування тощо.</p> <p>СК 3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.</p> <p>СК 6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризики.</p>	
<b>4. Заплановані результати навчальної дисципліни</b>	<p>ПР 3. Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.</p> <p>ПР 8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.</p> <p>ПР 19. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами.</p>	
<b>5. Опис навчальної дисципліни</b>	<p>Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- лекції</li> <li>- лабораторні заняття</li> <li>- самостійна робота</li> </ul>	<p>120 год. / 4,0 кред.</p> <p>26 год. / 0,86 кред.</p> <p>26 год. / 0,86 кред.</p> <p>68 год. / 2,27 кред.</p>
<b>Календарний план*</b>		

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дослідження моделей економічної динаміки</b>				
1.1	Моделювання динаміки економічних процесів	2	2	11
1.2	Синергетичний підхід до моделювання й аналізу економічних процесів	2	2	11
1.3	Рівновага та стійкість динамічних систем	4	4	7
1.4	Нестійкість і нелінійність динамічних	4	4	7
<b><i>Всього за модулем 1</i></b>			<b>12</b>	<b>12</b>
<b>Змістовий модуль 2. Приклади динамічних моделей в економіці й соціальному розвитку</b>				
2.1	Лінійні динамічні моделі	2	2	8
2.2	Нелінійні динамічні моделі	4	4	4
2.3	Статичні виробничі функції. функції виробничих витрат	2	2	8
2.4	Моделі економічних змін та їх аналіз	2	2	8
2.5	Стохастичні моделі економічної динаміки	4	4	4
<b><i>Всього за модулем 2</i></b>			<b>14</b>	<b>14</b>
<b><i>Разом</i></b>			<b>26</b>	<b>26</b>
<b>Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти</b>				
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума
		min	max	min
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1</b>				
Виконання практичних робіт	4	5	9	20
Самостійна робота				3
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>				<b>23</b>
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.</b>				
Виконання практичних робіт	5	5	8	25
Самостійна робота				1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>				<b>26</b>
Pідсумкове тестування	1	6	10	6
Науково-дослідна робота				5
<b>Разом по дисципліні</b>				<b>60</b>
				<b>100</b>

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти,  
та шкала оцінювання – залік**

<b>Сума балів за всі види освітньої діяльності</b>	<b>Оцінка ECTS</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0 - 34	F	не зараховано з можливістю повторного складання
<b>7. Політика курсу</b>	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтуються на засадах академічної добросердечності.</p> <p>Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної добросердечності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недобросердечність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття.</p> <p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;</li> <li>- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;</li> <li>- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;</li> <li>- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;</li> <li>- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.</li> </ul>	

<p><b>8. Інформаційні джерела</b></p>	<p><b>ОСНОВНА</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Антонова А.О. Математичні методи економічної динаміки: Теорія та методичні вказівки. Київ: НАУ, 2013. 49 с.</li> <li>2. Моделювання економічної динаміки: Навч. Посібник. Київ: Атіка, 2006. 276 с.</li> <li>3. Здрок В.В., Паславська І.М. Моделювання економічної динаміки. Підручник для студентів ВНЗ. Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 244 с.</li> </ol> <p><b>ДОДАТКОВА</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Лысенко Ю.Г., Петренко В.Л., Тимохин В.Н., Филиппов А.В. Экономическая динамика: Уч.пособие; Донецкий гос.ун-т. Донецк: ДонГУ, 2009. 176 с.</li> <li>2. Коцура С.В., Косарев В.М. Моделювання макроекономічної динаміки. Київ: ЦНЛ, 2013. 236 с.</li> <li>3. Кривцов О.С., Бережний В.М., Онегіна В.М. Макроекономіка у запитаннях та відповідях. Київ: ЦНЛ, 2014. 200 с.</li> <li>4. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник. Київ КНЕУ, 2013. 408 с.</li> </ol>
<p><b>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</b></p>	<p>Для навчання осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.</p> <p>Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувачів за допомогою дистанційної системи Moodle МНАУ (<a href="https://moodle.mnau.edu.ua/">https://moodle.mnau.edu.ua/</a>)</p>
<p><b>10. Доступ до матеріалів навчання</b></p>	<p>Робоча програма дисципліни, її силабус та методичні рекомендації виконання лабораторних робіт знаходяться на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (<a href="https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4434">https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=4434</a>)</p>

**Силабус навчальної дисципліни розробив:**

Доцент кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання

Володимир КРАЙНІЙ